

OD
DO

DOMAČEGA PRAGA JERUZALEMA

Fotografski zapisi Petra Nagliča 1883–1959

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

77.04(497.4):929Naglič P.

NAGLIČ, Peter, 1883-1959

Od domačega praga do Jeruzalema : fotografski zapisi Petra Nagliča 1883-1959 : razstavni katalog / [besedila] Matjaž Šporar ... [et al.] ; [angleški prevod David Limon ; fotografija Peter Naglič, Miha Špiček]. - Ljubljana : Slovenski etnografski muzej, 2013

ISBN 978-961-6388-38-2

271085312

OD DOMAČEGA PRAGA
DO JERUZALEMA
Fotografski zapisi Petra Nagliča 1883–1959

Razstavni katalog

Matjaž Šporar, Miha Špiček, Andrej Dular, Marko Frelih

Ljubljana, 2013

Izdal in založil / Published by:

Slovenski etnografski muzej / Slovene Ethnographic Museum

Zanj / Represented by:

dr. Bojana Rogelj Škafar

Urednika / Editors:

Miha Špiček, Domen Uršič

Lektoriranje / Proofreading:

Domen Uršič

Angleški prevod / English translation:

David Limon

Fotografija / Photography:

Peter Naglič, Miha Špiček

Oblikovanje / Design:

Domen Uršič

Tisk / Printed by:

Collegium Graphicum

Naklada / Copies:

400 izvodov

Ljubljana 2013

© Slovenski etnografski muzej / Slovene Ethnographic Museum

Razstava / Exhibition

Od domačega praga do Jeruzalema: Fotografski zapisi Petra Nagliča (1883–1959)

From home to Jerusalem: Photographic records of Peter Naglič (1883–1959)

Slovenski etnografski muzej / Slovene Ethnographic Museum

4. julij–13. januar 2014 / 4 July 2013–13 January 2014

Avtorji / Authors: Matjaž Šporar, dr. Marko Frelj, mag. Andrej Dular, Miha Špiček

Komuniciranje / Communication: Nina Zdravič Polič, Maja Kostrič

Restavriranje / Restoration: Ana Motnikar, Jožica Mandelj Novak, Janez Črne, Gregor Kos

Oblikovanje / Design: Mojca Turk, Domen Uršič

Prevod / Translation: David Limon

Foto / photos: Peter Naglič, Miha Špiček

Tehnična podpora / Technical support: Anica Mesarič, Silvester Lipovšek, Miha Zupan

Razstavo in natis publikacije je omogočilo Ministrstvo za kulturo RS / The exhibition and the publication are supported by the Ministry of Culture of the Republic of Slovenia

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

KAZALO

Uvod k razstavi	7
Andrej Dular: Razstavi na pot	9
Miha Špiček: Fotografska zbirka Petra Nagliča	13
Marko Frelj: Sveta potovanja	17
Matjaž Šporar: Nevidna nit, ki povezuje	18
Pri Končkovih v Šmarci	20
Jožef Naglič	21
Čar fotografije	23
Doba šolanja in ekonomija preživetja	24
Peter Naglič in njegova družina	26
Ščetarska obrt	28
Domovina orlov	30
Vojaška suknja	32
Mehkoba kamna	34
Ljubezen do planin	35
Odnos do vere	37
Gradbena prenova Ljubljane	39
Kultura v srcu	41
Tehnika na pohodu	43
Gospodarstvo na deželi	45
Portretni pogled	47
Ljudje z obrobja	49
Čarobna narava	51
Romarska duša	53
Povzetek kot začetek	63
Katalog predmetov na razstavi	64
Literatura in viri	72

UVOD K RAZSTAVI

Razstava je izbor iz digitalnega arhiva posnetkov bogate fotografske zapuščine ščetarskega mojstra Petra Nagliča iz Šmarce pri Kamniku. Ta arhiv je tudi nova izjemno dragocena muzejska pridobitev. Fotografije, ki jih je Naglič posnel od konca 19. stoletja do skorajda 60. let 20. stoletja, prikazujejo raznolike dogodke v njegovem osebnem življenju in življenju lokalne skupnosti. Govorijo tudi o njegovih popotovanjih od domačega praga v Šmarci, bližnjih in daljnih krajev po ožji in širši domovini do tujih dežel, ki jih je obiskoval kot romar. V jubilejnem letu Slovenskega etnografskega muzeja z razstavo obeležujemo tudi Nagličevo stotrideseto obletnico rojstva.

The exhibition presents a selection from the digital archive of photographs from the rich legacy of the master brush-maker Peter Naglič from Šmarca near Kamnik. This archive is a precious new museum acquisition. The photographs taken by Naglič from the late 19th century to the late 1950s show various events in his personal life and the life of the local community. They also speak of his pilgrimages from his home in Šmarca to places far and near, at home and abroad. In this anniversary year of the Slovene Ethnographic Museum we also celebrate the 130th anniversary of Naglič's birth.

Ščetka za obleko z inicialkama PN - osebni predmet ščetarskega mojstra Petra Nagliča, narejena v njegovi obrtni delavnici v Šmarci med svetovnima vojnama.

Osnovni izdelek ščetarske obrti simbolizira najpomembnejši vir preživetja treh generacij Nagličevega rodu iz Šmarce. Petru Nagliču je ščetarstvo omogočilo preživetje družine in tudi uresničitev njegovih ljubiteljskih zanimanj ter duhovnih nagnjenj – ukvarjanje s fotografijo, društveno udejstvovanje, izletništvo in božjepotništvo.

RAZSTAVI NA POT

Andrej Dular

Letos mineva 90 let od ustanovitve Slovenskega etnografskega muzeja. Mineva tudi 130 let, odkar se je v Šmarci pri Kamniku rodil ščetarSKI mojster Peter Naglič. Obletnici, ki nimata na prvi pogled nič skupnega, vendarle povezuje naključje. Muzealce vedno znova presenetijo še "neodkriti" zakladi preteklosti, in to, da se ljudje, ki te zaklade hranijo, pozitivno in odprto odzovejo na zanimanje zanje.

Tako je bilo tudi v primeru zapuščine ščetarškega mojstra Petra Nagliča, ki je preživel svojo družino z izdelovanjem in prodajo raznovrstnih krtač, metel, omel in čopičev, a je bil hkrati z vsem srcem predan fotografiji. Majhno ščetarSKO obrtno podjetje, ki ga je po očetovi smrti vodil skupaj z bratom Karlom, je dajalo družini Petra Nagliča materialno osnovo, ki mu je omogočila, da je svoj konjiček razvil skorajda do profesionalne ravni. Šele mnogo let po Nagličevi smrti je njegov vnuk Matjaž Šporar, ki si je na posestvu starega očeta zgradil hišo in ustvaril svojo družino, širši javnosti razkril bogato dedovo zapuščino – več kot deset tisoč fotografskih posnetkov, nekaj zvezkov dnevniških zapisov, fotografsko in poslovno dokumentacijo ter spominsko gradivo. Med zapuščino je ohranjenih tudi nekaj osebnih predmetov ter predmetov, povezanih s ščetarSKO in fotografsko obrtjo.

Fotografije, ki jih je posnel Peter Naglič, segajo od zadnjih let 19. stoletja do skorajda konca 50. let 20. stoletja. Obseg in raznolikost njihovih vsebin sta tako pestra, da vsega ni mogoče prikazati na eni razstavi. Nagličev fotografski opus so tako že pred leti prikazovali v kamniškem muzeju in ljubljanskem Mestnem muzeju.

Slovenski etnografski muzej se loteva razstave o fotografski zapuščini Petra Nagliča skozi posebno optiko letošnjih praznovanj ob svoji 90-letnici. Praznovanje, ki je slovesno dejanje in hkrati lahko tudi poseben pogled na preteklost, je priložnost za ponovno ovrednotenje prehojene poti. V Slovenskem etnografskem muzeju, ki je muzej o ljudeh za ljudi in muzej o kulturi in človekovem umeščanju v svet, smo si ob razmisleku o lastni prehojeni poti zamislili razstavo, ki je pandan obema stalnima razstavama našega

muzeja Med naravo in kulturo ter Jaz, mi in drugi – podobe mojega sveta. Razstavo, ki želi prikazati bogato tematsko raznolikost Nagličeve fotografske zapuščine in hkrati razstavo, ki obiskovalcu pripoveduje o njegovem življenju in pogledu na svet. To je svet Nagličevih popotovanj, odhajanj in vračanj – od domačega praga v Šmarci pri Kamniku, bližnjih in daljnih krajev po ožji in širši domovini do tujih dežel, ki jih je obiskal kot romar. Petra Nagliča želimo prikazati skozi videnje in subtilno pripoved njegovega vnuka Matjaža Šporarja, varuha dedove zapuščine.

Svoj pogled in interpretacijo fotografskih vsebin smo dodali tudi kustosi muzealci Slovenskega etnografskega muzeja, ki smo v rumeno obarvanih panojskih besedilih in s tremi simbolnimi predmeti v rumeno pobarvanih vitrinah, postavljenih v sredino posameznega razstavnega prostora, opozorili na tiste tematske sklope v fotografskem in drugem gradivu, ki dajejo celotnemu Nagličevemu delu in življenju posebno težo in rdečo nit. Pri tem smo se zavedali, da je etnološki pogled le ena od podob o Nagličevem življenju, delu in o vsebinah, ki jih fotografsko gradivo sporoča, in da bo njegova fotografska zapuščina tudi v prihodnosti zagotovo deležna mnogoterih raziskovanj, presoj, ocen in predstavitev.

Težišče razstave pa je vendarle v prikazu osebnega pristopa in čutenja Nagličevega vnuka do življenja in dela njegovega deda Petra Nagliča, katerega obletnico rojstva praznujemo sočasno z rojstvom Slovenskega etnografskega muzeja. S tem se želimo približati vsebinam življenjskih zgodb, ki nam jih v zadnjem letu na osebnih razstavah in v osebnih življenjskih zgodbah pripovedujejo tudi številne obiskovalke in obiskovalci Slovenskega etnografskega muzeja.

Utrinek z razstave Od domačega praga do Jeruzalema.

Utrinek z razstave Od domačega praga do Jeruzalema.

Nagličeva fotografska kamera Welta Perle, izdelek nemškega proizvajalca Welta iz Freitala na Saškem, 30. leta 20. stoletja.

Fotografska kamera simbolizira Nagličevo močno potrebo po fotografiranju. Zavedal se je pomena in vrednosti dogodkov v vsakdanjem in prazničnem življenju družine, lokalne in širše družbene skupnosti. Bil je fotografski kronist svojega časa, ki nam danes skozi fotografije približuje tudi svoj odnos do sveta, v katerem je živel.

FOTOGRAFSKA ZBIRKA PETRA NAGLIČA

Miha Špiček

Fotografsko zbirko Petra Nagliča tvori preko 10.000 steklenih in celuloidnih negativov ter njim pripadajočih pozitivov, ki so nastali med letoma 1899 in 1959. Njegova najstarejša znana fotografija je hkrati tudi njegova najzgodnejša upodobitev, saj gre za avtoportret s pripisano letnico 1899. Fotografije je lepil na kartone, jih sistematično urejal v tematske albume in zgibanke ter jim pripisal pripadajoče podatke. Velika večina zbirke Petra Nagliča je popisana, saj je avtor vodil zgledno evidenco posameznih posnetkov. Beležil je kraj in čas fotografiranja ter opisal vsebino. Med letoma 1900 in 1930 je fotografiral na steklene negative; 1100 steklenih negativov je popisal v Seznamu negativov 1900–1930, kjer je vsakemu negativu določil zaporedno številko in napisal pripadajoče podatke. Negative je uredil po škatlah glede na tematiko. Z letom 1931 pa je začel fotografirati na celuloidni film; nitratne filme je izjemoma uporabil že 1910 na romanju v Sveti deželi, sklepamo lahko, da zaradi manjše teže, saj bi 209 steklenih negativov predstavljalo kar veliko oviro na potovanju.

Do leta 1940 je posnel 394 filmov s 5763 posnetki, ki jih je uredil po letih. Tako kot za steklene negative je tudi za celuloidne filme vodil skrbno evidenco. Z zaporednimi številkami je oštevilčil posamezne filme in napisal seznam posnetkov. Ohranil se je le seznam posnetkov za leta 1937–1940, vendar lahko glede na njegovo sistematičnost sklepamo, da je obstajal tudi za leta 1931–1940, a se žal ni ohranil.

Po letu 1940 je fotografiral precej manj, a je še vedno ohranjal stik s fotografijo. Poleg omenjenih negativov je ohranjenih še 50 škatel s 500 negativi ter okoli 150 filmov s preko 2000 posnetki brez vsakršnih podatkov in jih bo v prihodnosti še potrebno pregledati.

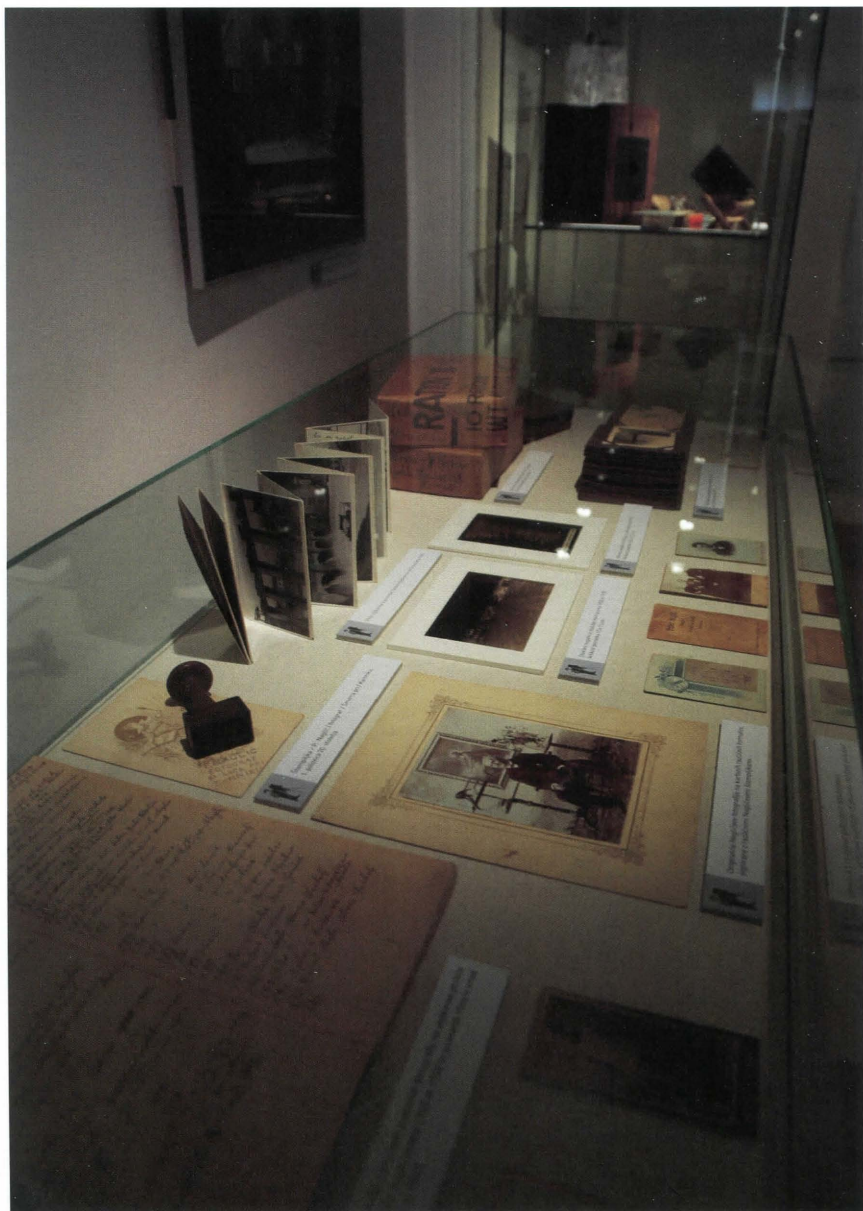
Tematsko lahko Nagličevo fotografijo v grobem razdelimo na portretno, krajinsko, arhitekturno in dokumentarno. Portretni fotografiji se je bolj posvečal v svojem zgodnjem obdobju, ko si je na podstrešju domače hiše uredil atelje s stekleno streho, kar se lepo vidi na posnetku Nagličeve hiše iz leta 1915. V tem obdobju je

portretiral tudi po naročilu ter fotografije prodajal. Fotografije je lepil na kartone, ki jih je dal natisniti s svojim imenom. Za označevanje svojih fotografij pa je uporabljal tudi različne žige s svojim imenom. Tudi s krajinsko fotografijo se je bolj ukvarjal v zgodnjem obdobju, ko je v objektiv ujel predvsem kraje in vedute kamniške okolice ter zabeležil svoje planinske izlete. Pri arhitekturni fotografiji številčno izstopajo predvsem notranji in zunanji posnetki cerkva in ostalih sakralnih objektov ter gradbene prenove Ljubljane v 30. letih 20. stoletja. Veliko večino njegovih posnetkov pa lahko uvrstimo v dokumentarno fotografijo, s katero je beležil tako vsakdanje kot tudi slovesne dogodke v ožji in širši okolici. Fotografiral je šege letnega in življenjskega kroga v svoji okolici, društveno in družabno življenje, domačo ščetarstvo in gradbene posege povezane z njo. Zabeležil je obdobje 1. svetovne vojne, ki jo je preživel na Ljubljanskem gradu, velik del Nagličeve dokumentarne fotografije pa lahko posredno ali neposredno povežemo z verskim življenjem in krščansko tematiko; v mislih imamo predvsem številna romanja, razne cerkvene slovesnosti in kongrese, blagoslove, pogrebe cerkvenih dostojanstvenikov in še bi lahko naštevali. Za etnološko stroko je Nagličev fotografski opus nedvomno zelo pomemben, saj so njegove fotografije neprecenljiv vir za proučevanje lokalne zgodovine in življenja v kamniški okolici in širše v prvi polovici 20. stoletja.

V zbirki so ohranjeni tudi Nagličevi fotografski predmeti: fotoaparati, bliskavice, stativ, svetlomeri, laboratorijska oprema in razni fotografski prospekti ter literatura.

Fotografije na razstavi so narejene po originalnih steklenih in celuloidnih negativih, ki jih hrani Nagličev vnuk Matjaž Šporar.

V tem katalogu je zajet le izbor razstavljenih fotografij. Del zbirke Nagličevih fotografij je na ogled v spletnih zbirkah SEM na naslovu: <<http://www.etno-muzej.si/sl/spletne-zbirke/album/peter-naglic>>

Del fotografske zbirke Petra Nagliča.

Jakobova školjka – atribut sv. Jakoba in simbol romarske poti v Kompostelo oziroma simbol romarstva. Nagličeva zbirka kamenin in mineralov, med svetovnima vojnama.

Katoliška naravnost in verska gorečnost sta Petra Nagliča popeljala na številna osebna ali družinska potovanja po božjepotnih krajih. Skoraj vedno je imel s seboj fotografski aparat in z njim zabeležil ne le vzdušje sakralnega sveta, ampak tudi profane podobe domačega in tujega okolja. Svoje fotografije je razstavljal in tako kulturo daljnih dežel približeval sokrajanom.

SVETA POTOVANJA

Marko Frelih

Peter Naglič je bil v Rimu že leta 1905, ponovno pa se vrne leta 1934, ko se je udeležil velike slovesnosti. Takrat je papež Pij XI. razglasil duhovnika in ustanovitelja salezijancev Janeza Boska za svetnika. Na poti so se romarji ustavili v Benetkah, nato pa je sledil tudi postanek v mestu Assisi z ogledom bazilike sv. Frančiška. V Rimu so se najdlje zadržali v Vatikanu, predvsem pri obisku mašnih obredov v baziliki sv. Petra. Tudi antične ruševine so jih pritegnile, še posebej znameniti Kolosej in spomeniki kot so rimski forum, Karakalove terme in Cestijeva piramida. Ogledali so si tudi katakombe, podzemne labirinte zgodnjekrščanskih pokopališč.

Konec maja 1938 se je v Budimpešti odvijal 34. mednarodni evharistični kongres. Veliki dogodek je sovpadal s praznovanjem 900-letnice smrti madžarskega kralja sv. Štefana. Kongresa se je udeležilo okoli sto tisoč ljudi, med njimi tudi 400 Slovencev. Osrednje slovesnosti je vodil papeški legat Eugenio Pacelli, ki je bolj znan kot papež Pij XII. Naglič je naredil več posnetkov dogajanja na trgu pred katedralo sv. Štefana in nekaj lepih slik znamenitosti Budimpešte.

Naglič je večkrat obiskal različne kraje v sosednji Italiji. Povzpel se je na znano romarsko središče Sv. Višarje, obiskal je Gorico, dobro je poznal Trst. Leta 1939 se je udeležil skupinskega ogleda mogočnega spomenika v Sredipolju (Redipuglia). Spomenik je bil leto prej postavljen v spomin padlim italijanskim vojakom med 1. svetovno vojno na Soški fronti.

Nepozabni dogodek v življenju mladega Nagliča je bilo zagotovo veliko romanje v Sveto deželo. V petek, 2. septembra 1910, je iz Trsta odplula ladja "Tirol" proti Jafi na vzhodnem delu Sredozemlja. Na krovu je bilo 540 romarjev pod vodstvom knezoškofa Antona. B. Jegliča. Kljub velikemu številu romarjev je bil Naglič edini, ki je imel pri sebi fotoaparatus. Po njegovi zaslugi imamo danes na razpolago edinstveno slikovno gradivo o svojevrstnem poglavju slovenske zgodovine – največjem romanju Slovencev v Sveto deželo!

Malokdo ima možnost svojega deda spremljati na tako izviren in globok način. Tvoja plemenita osebnost nosi v sebi dve življenji; prvo, ko si živel in ustvarjal v svojem obdobju, in drugo sedaj, ko nam s svojimi spomini in fotografijami razgaljaš utrip in čutenje tedanjega časa. Najini življenjski poti se žal nista nikoli prekrili. A zdi se, da rodbinske niti kljub časovnemu odmiku ne popuščajo. Pri tem je pomembno vlogo imela tvoja hčerka Katarina - moja mama. Veliko lepega sva doživela v najinem skupnem življenju in njena beseda je pogosto obudila spomin na tebe. Pripoved je stekla sama od sebe, glas je začel odzvanjati prijetno milino njenega umirjenega duha, oči pa so polagoma dobivale nenavaden lesket. Kot da jutranja rosa prekriva njene nepozabne nežno modre oči. Takrat smo vedeli, da sta zopet skupaj, v neminljivi harmoniji vajinega ljubečega odnosa. S sestro sva hvaležna najini mami, da nama je znala tako lepo posredovati spomin na tebe. Vsi ti opisi o tvoji osebnosti so se ohranili tudi v moji podzavesti in zato nevidne niti vse bolj in bolj

Peter Naglič, 1946.

Matjaž Šporar, 2013.

pletejo najino skupno zgodbo. Zgodba, ki je ni videti, temveč se jo čuti v srcu.

Če se vrnem malo nazaj v preteklost, v sredino devetdesetih let preteklega stoletja, ko se je pred menoj pojavila tvoja ohranjena zapuščina, sem prepričan, da ta trenutek ni bil izbran naključno. V naših življenjih, ki se nam odvijajo, ni nič samoumevnega. Zbirka fotografskih posnetkov ter ostalih zapisov, ki si jih ustvaril, bi lahko ubrala tudi precej drugačno pot in se ne bi ohranila. V času odkritja tvojega arhiva sem si že ustvaril dom in družino. To pa je v življenju že mejnik, ko se človek kdaj pa kdaj vpraša po smislu življenja. Dokaj hitro lahko prideš do spoznanja, da odnos do prednikov in vsega, kar je z njimi povezano oziroma zavedanje lastnih korenin svoje rodbine, že lahko predstavlja soliden temelj življenjskemu smislu. Zbirko fotografij sem sprejel kot tvoje sporočilo, ki si mi ga namenil, da se skupaj odpraviva na pot in poskrbiva, da tvoje ohranjeno delo, prekrito z nežno patino časa, najde ustrezno mesto v zgodovini slovenskega naroda, tudi s predstavitvijo širši javnosti.

Resnica o naših koreninah je pravzaprav zgodba o nas samih, zato ima za nas poseben pomen. Kot potomci naših prednikov lahko izkažemo hvaležnost, saj smo po njih prišli. Sestopiti z rodbinskega debla in začeti kopati proti našim koreninam, nam zato predstavlja svojevrsten izziv. Izvor posameznika ali z njim povezane rodbine je pravzaprav delček mozaika zgodovine naroda, za kar pa se je vredno potruditi in jo skušati čim bolj raziskati.

JANEZ NAGLIČ

Rodbina Nagličevih po moški strani po ustnem izročilu naših prednikov izvira iz dokaj odmaknjenih zaselkov nekje iznad Trsata v bližini Reke, na ozemlju današnje Hrvaške. Petrov praded, Janez Naglič, se je s svojo ženo Katarino, roj. Žumer, preselil v današnjo Šmarco okoli leta 1810. Z veliko gotovostjo lahko trdimo, da ju je ob selitvi že spremljal tudi njun prvorojeni sin Egidij. Medtem ko so njuni kasnejši otroci ob rojstvu že vpisani v krajevno krstno knjigo, njegovega imena v tej knjigi ni mogoče zaslediti.

EGIDIJ NAGLIČ

Egidij Naglič je svojo življenjsko sopotnico Uršulo, roj. Rojc, našel v Podgorju pri Kamniku. Po poroki leta 1830 sta si ustvarila številčno družino, saj se jima je v obdobju tridesetih let rodilo kar 13 otrok. Bil je začetnik ščetaarske obrti pri Nagličevih. V času, ko so se najstarejši otroci že osamosvajali in odhajali iz domačega gnezda, se jima je leta 1859 rodil najmlajši od vseh, sin Jožef. Verjetno je prav ta dejavnik, da je bil najmlajši, pripomogel k odločitvi staršev, da ga določijo za naslednika; tako Jožef ostane doma, nadaljuje družinsko obrt in si ustvari družino.

Jožef Naglič tako postane gospodar domačega posestva ter se leta 1882 poroči z Marijo Peterlin iz bližnjih Preserij. V zakonu se jima rodijo trije otroci: leta 1883 prvorojeni sin, moj ded Peter, leta 1885 hči Ivana in leta 1892 sin Karol.

Jožef in Marija Naglič
na poročni dan leta 1882.

Družina Jožefa Nagliča leta 1903.

Kot je že nekoč v preteklosti njegov ded Janez razmišljal, da hoče od življenja imeti nekaj več, se tudi Jožef odloči stopiti iz povprečja. Prevzame ga podjetniški duh in se prične resneje ukvarjati z izdelovanjem krtač, metel in ostalih ščetarskih izdelkov za široko uporabo. Za potrebe razvijajoče se obrti so si v pritličju hiše v Šmarci uredili delavniške prostore, prav tako pa so povečevali število zaposlenih. Podjetniško dejavnost je Jožefu pomagala spodbujati tudi njegova žena Marija, ki je bila za tisti čas zelo bistra in razgledana ženska, s pogostimi obiski v Ljubljani pa si je širila miselno obzorje in bila seznanjena z vsemi novotarijami.

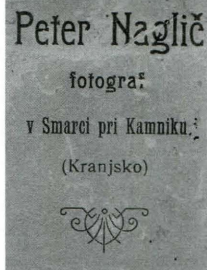
Hiša ščetarskega mojstra Jožefa Nagliča v Šmarci okoli leta 1915.

Mogoče je tudi ta njen napredni duh pripomogel, da je Jožef Naglič pričel razmišljati o rasti svojega podjetja. Podjetnik, ki se zaveda tržnih zakonitosti, ve, da bo njegovo podjetje lahko uspešno le, če bo konkurenčno. Zato se je navdušil nad idejo, da pri vsakdanjih proizvodnih procesih, ki jih je opravljal v svoji dejavnosti, njegovo mesto lahko prevzame voda ter mu s tem olajša življenje. V letu 1922, tik pred svojo smrtjo, oče Jožef z izročilno pogodbo zapusti tovarno svojima sinovoma Petru in Karlu, ki ustanovita podjetje z nazivom:

“Tovarna ščetk in čopičev bratov Naglič s sedežem v Šmarci.”

Moj ded Peter Naglič je bil temeljit, s prefinjenim občutkom za motiv in kompozicijo, dosleden in kljub neformalni izobrazbi visoko strokoven. Njegova fotografska zapuščina je odlično ohranjena, vzorno datirana in popisana, skratka prepoznavna glede na čas in kraj motiva, s pogosto zabeleženim lastnim komentarjem, kar še dodatno obeleži čas neke drugačne dobe, v sebi pa nosi tako močno sporočilo, da si Peter Naglič nedvomno zasluži dostojno mesto med slovenskimi ljubiteljskimi fotografi. Celotna zbirka ohranjenega originalnega gradiva nas pouči o razvoju fotografije z začetka 20. stoletja.

Avtoportret Petra Nagliča s fotoaparatom in fotografsko opremo v svojem ateljeju okoli leta 1905 in njegov podpis na hrbtni strani fotografije.

Svoje prve korake za iskanjem znanja je Peter Naglič naredil na "Holmcu" v letih 1890–1897, kjer je obiskoval "Jednorazredno" ljudsko šolo. V ščetarsko obrt ga je oče Jožef začel usmerjati že zelo zgodaj, z željo, da si pridobi izkušenj in znanja, da bi bil kasneje v prihodnosti sposoben prevzeti vajeti v družinski obrti. Očitno je očetova volja padla na plodna tla. Tako si je v letih 1898–1901 pridobil spretnosti in znanja ščetarskega pomožnega delavca, svoje že pridobljeno znanje pa je nadgradil s šolanjem v Gradcu in si pridobil naziv ščetarskega mojstra.

Kolektiv tovarne Brata Naglič okoli leta 1930.

Družinska obrt ščetarstva je Petru Nagliču omogočila, da je v tistem času stopil na pot uspešnega podjetnika, obenem pa mu je ščetkarski posel omogočil tudi dobro življenje, ukvarjanje s fotografijo ter potovanja v romarske kraje doma in tujini.

"Ko sem slišal in bral o lurških čudežih, sem srčno želel videti ta milostni kraj. Bila je pa Velika zapreka, kje dobiti toliko denarja? A zaupal sem na Boga in Marijo Brezmadežno. In to zaupanje se mi je dobro spodneslo. Imel sem narejenih obilo krtač za konje in te se redkokdaj skupaj prodajo. Bilo je leta 1907. Ko sem nekoč molil tudi v ta namen; ako je Božja volja, da bi šel Lurd, naj bi v tem spoznal, če bi vse blago skupaj prodal. In glej, v 14 dneh je prišlo naročilo za vse to blago in sedaj sem spoznal v tem voljo božjo in dobil zadostno vsoto."

Uvod.

Ko sem slišal in bral o lurških čudežih, sem srčno želel videti ta milostni kraj. Bila je pa velika zapreka, kje dobiti toliko denarja? A zaupal sem na Boga in Marijo Brezmadežno. In to zaupanje se mi je dobro spodneslo.

Imel sem narejenih obilo krtač za konje in te se redkokdaj skupaj prodajo.

Bilo je leta 1907. Ko sem nekoč molil tudi v ta namen; ako je božja volja, da bi šel v Lurd, naj bi v tem spoznal, če bi vse blago skupaj prodal. — In glej! — V 14 dneh je prišlo naročilo za vse to blago, in sedaj sem spoznal v tem voljo božjo in dobil zadostno vsoto.

Osebnost med mojimi predniki, ki po svojem razgibanem in plodnem življenju izstopa, je prav gotovo moj ded po mamini strani, Peter Naglič. "Končkov Peter", kot so ga v rodni Šmarci klicali, je bil rojen pred 130 leti, natančneje 26. junija 1883. Svojo ustvarjalno življenjsko pot pa je sklenil v sedeminsedemdesetem letu, 28. julija 1959, prav tako v Šmarci.

Peter je bil že kot mladenič dejaven na različnih področjih in je kazal dobršno mero ustvarjalnosti. Kasneje je bil zaradi šolanja ter izpopolnjevanja v tujini nekaj let odsoten. Svojo življenjsko sopotnico Marijo Bonač je spoznal na Notranjskem, v Selščku, kamor je večkrat odhajal na obiske k sorodnikom. Na skupno pot sta stopila leta 1920.

Poroka Petra Nagliča in Marije Bonač v Šmarci leta 1920.

Marija in Peter sta si ustvarila številčno družino s petimi otroki. Prvorojencu Petru (1921–1982) so sledila dekleta, in sicer Marija (1922–1987), Terezija (1924–1998), Francka (1926–1945) in z malo premora še Katarina (1934–2001).

Avtoportret Petra Nagliča iz leta 1899. Najzgodnejša upodobitev in njegova najstarejša datirana fotografija.

Nagličeva družina pred domačo hišo leta 1935.

Peter Naglič s hčerko Katarino na domačem vrtu leta 1935.

Katarina Naglič na travniku leta 1936.

Z zanimanjem za stopnjo razvoja ščetarske proizvodnje v tujini so seveda prišle ambicije, da se višji nivo tehnologije pri proizvodnji ščetarskih izdelkov prenese tudi v domače loge, na Kranjsko, kar spodbudi Nagličeve, da pričnejo uvažati visokokakovostne stroje nemškega izvora in jih uvrščati v lastno proizvodnjo. Z bratom Karlom začneta skupno poslovno pot in kmalu prevzameta tudi vodilno vlogo v ščetarski obrti na Kamniškem v prvi polovici prejšnjega stoletja. Hkrati s posodabljanjem ščetarske proizvodnje brata Naglič zgradita tudi žago za razrez hlodovine in postaneta neodvisna od žagarskih uslug drugih obrtnikov. Pogonsko moč za proizvodnjo preneseta z zastarelega vodnega kolesa na sodobno vodno turbino ter tako še povečata moč svojega ščetarskega obrata. V proizvodnji zaposlujeta domačine ter jim tako omogočata zaslužek za preživetje. Svoje proizvode, kot so najrazličnejše vrste ščetk, metel, omel in čopičev, prodajata večjim trgovcem v Ljubljani, propagirata pa jih tudi z oglasi v časopisju in na priložnostnih razstavah, na primer na Ljubljanskem velesejmu.

Panoramski pogled na Nagličev ščetarski obrat v Šmarci leta 1928.

Voz, naložen s surovino za izdelavo ribaric in metel, na poti mimo Homca proti Nagličevemu domu v Šmarci leta 1933.

Zaposlene v Nagličevi delavnici šivajo metle "Record" na dvorišču obrtne delavnice, 30. leta 20. stoletja.

Izobraževalno društvo v Šmarci je imelo v svojih prostorih ob Zadružni mlekarni širok spekter delovanja. V okviru društva je zaživel tudi telovadni odsek Orel, ki mu je s svojim članstvom pripadal tudi Peter Naglič.

V svojih zapisih večkrat omenja pogoste aktivnosti skupine Orlov v bližnjem okolišu, vrstile so se razne telovadne vaje in nastopi v Kamniku, Komendi, Domžalah. Udeleževal se jih je tudi Peter, seveda je bil njegov pogost spremljevalec fotoaparata.

Se je pa Peter z vrstniki iz Orlovskega odseka udeleževal slovesnosti tudi izven domačih logov. Tako se je 30. avgusta 1936 udeležil slovesnosti na Jesenicah, kjer so Orli na svojem zletu praznovali 40-letnico Krekovega doma. Praznovanje sta s svojo prisotnostjo počastila takratni notranji minister dr. Anton Korošec in ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič.

Orli na Homcu pred vodnjakom leta 1910. Peter Naglič sedi v prvi vrsti spodaj levo.

Telovadne vaje pri Končkovih v Šmarci.

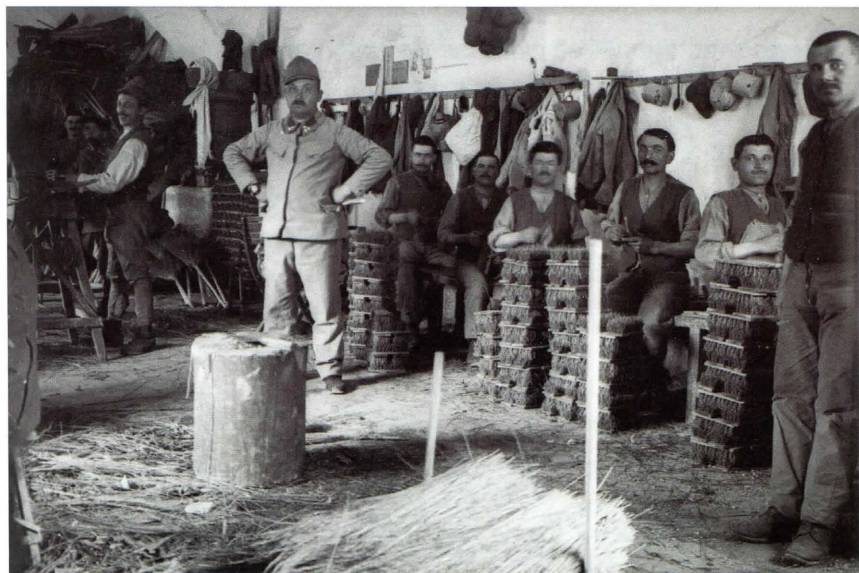

Telovadni nastop v Mengšu.

Nehote je bil tudi Peter potegnjen v vrtinec prve svetovne vojne; kmalu je sledilo mučno slovo od domačih in domačega kraja, z močno izraženo željo po čim prejšnji vrnitvi. Vojaško službo je nastopil leta 1915 na Vrhniki in kaj kmalu so se začeli vrstiti fizični in psihični napori, pojavile so se komaj obvladljive zdravstvene težave. Prestavili so ga v karantensko postajo za vojne ujetnike na Ljubljanski grad. Služenje vojaškega roka na Ljubljanskem gradu mu je olajšalo tudi dejstvo, da je znal fotografirati. Celotna njegova fotografska zbirka iz tega obdobja je zbrana v knjigi "Moje življenje v svetovni vojni 1914–1918". Knjiga je fotodnevnik Petra Nagliča kot vojaka, ki je vojaški rok služil na Ljubljanskem gradu. Kljub temu da ni neposredno okusil krutosti fronte, ga je ob pogledu na ranjence, na ujetnike zlomljenega duha, trpinčilo vprašanje o smislu vojne. Uperiti orožje v sočloveka, poveličevanje sovraštva, maščevanja – O, človek, kje je tu tvoj razum? Sam odkrito priznava, da mu je odnos z bogom olajšal preživetje vojne, ko je bil njegov um pripeljan do roba potrpežljivosti, da je znal v sebi poiskati svoj notranji mir.

Razdeljevanje hrane leta 1915 na Vrhniki, kjer je Peter Naglič nastopil vojaško službo.

Ščetarska delavnica italijanskih vojaških ujetnikov na Ljubljanskem gradu med prvo svetovno vojno.

Krojaška delavnica med prvo svetovno vojno.

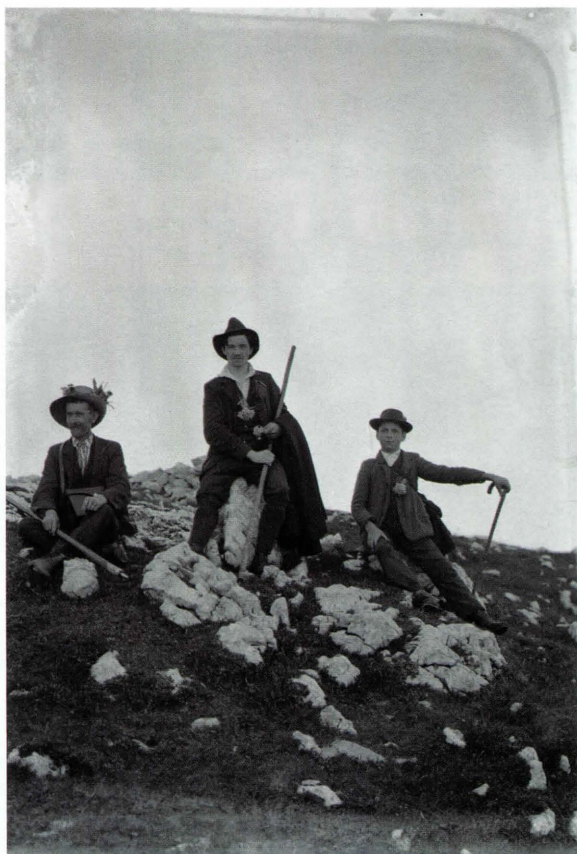
Posebno mesto je v Petrovi duši predstavljal odnos do kamenja in samo ugibamo lahko, kaj ga je k temu napeljalo. S svojih potovanj od blizu in daleč je vedno prinašal kamnite kose, minerale ali kristale, različnih oblik in struktur. Morda je v globini človeškega značaja videl primerjavo s kamenjem, vsak zase izžareva svojo zgodbo. Naravno obrušena zunanost, nežna na dotik, nas lahko z mehкими oblinami privlači. Po drugi strani pa te s svojimi ostrimi robovi enostavno poreže in odbije. Kot strasten zbiratelj si je v nekdanji delavnici v spodnjem delu domače hiše ustvaril lepo zbirko kamnin. Da bi zadostil znanju pri obdelavi različnih vrst, si je omislil tudi literaturo o petrografiji – kamenoslovju.

Nagličeva zbirka kamnin s potovanj in romanj ter raznovrstni izdelki iz kamna.

LJUBEZEN DO PLANIN

Verjetno tudi zaradi bližine so mu bile zelo ljube prav domače Kamniške planine. V njegovi družbi je večkrat opaziti bližnje sodelavce iz njegovega podjetja, kar priča o tem, da je imel prijateljske in pristne odnose tudi z njimi. Hoja v gore za vsakogar predstavlja določen izziv, v fizičnem in psihičnem smislu, saj se pri tem soočamo s premagovanjem samega sebe in svojih sposobnosti.

Na vrhu Krvavca leta 1913, levo sedi Peter Naglič.

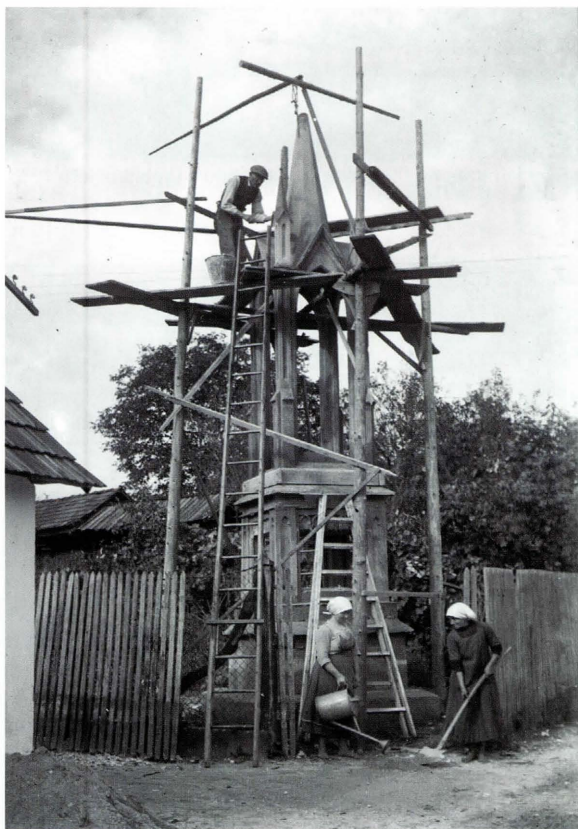

Koča na Kamniškem sedlu leta 1932.

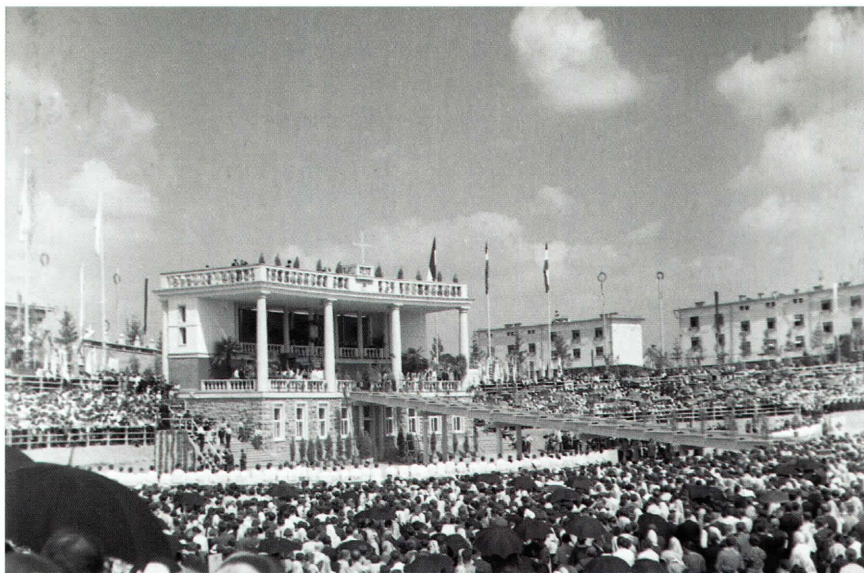

Na vrhu Grintavca leta 1932. Peter Naglič sedi drugi z leve.

Svoje in tudi življenje vseh svojih domačih je mnogokrat izročal v varstvo Mariji ali Božji previdnosti. Moj ded je pri obiskih mnogih cerkva v domovini in tujini ter ob raznih prireditvah poglobljal svojo vero in duhovno plat. Peter Naglič si je na svojem romanju skozi življenje venomer prizadeval, da bi v svoji notranjosti poiskal duševni mir. Nasploh je bila njegova osebnost prežeta z izražanjem hvaležnosti za izkazano Božjo milost in podarjene človeške vrednote, kot so skromnost, ponižnost, potrpežljivost. Njegov pogled na vero je bil globok, izredno spoštljiv, a za razliko od ostalih zelo širok in življenjski.

Gradnja Končkove kapelice leta 1919 v Šmarci.

Drugi evharistični kongres na Plečnikovem štadionu v Ljubljani leta 1935.

Mavricijevo znamenje, v ozadju cerkev Sv. Mavricija v Šmarci leta 1932.

GRADBENA PRENOVA LJUBLJANE

Peter je bil reden obiskovalec naše prestolnice, saj je pogosto vzdrževal stike s poslovnimi partnerji. Prav tako je v Ljubljani nabavljal fotografske pripomočke in material za izdelavo fotografij. Praviloma ga je na poti vedno spremljal fotoaparati. Pomemben mejnik v gradbenem prestrukturiranju Ljubljane je prav gotovo pomenil potres, ki je s svojo rušilnostjo močno prizadel našo prestolnico leta 1895. Na temelju novih, modernejših smernic, je bila kasneje prva polovica dvajsetega stoletja zaznamovana s pospešenim gospodarskim razvojem, le-ta je narekoval spremembe tudi v gradbeni strukturi mesta. Na Petrovih fotografijah Ljubljane so ujete marsikateri novosti, njegovo oko so med drugim privlačili prav gradbeni posegi. Tako je njegov objektiv ujel prenekatero zanimivost predvojne preobrazbe našega glavnega mesta. Njegov temeljit značaj ga je spodbujal, da je večje projekte vestno spremljal tudi v daljšem časovnem obdobju in s tem zajel različne faze napredovanja gradnje, od samega začetka pa vse do zaključka projekta.

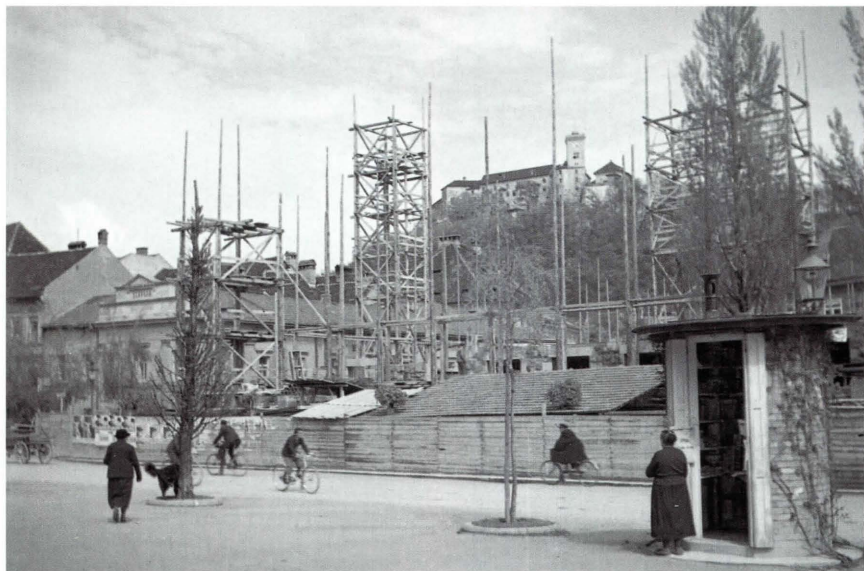
Gradnja ljubljanskega nebotačnika leta 1932.

Betoniranje struge Ljubljanice leta 1934.

Gradnja tramvajske proge na Čopovi ulici v Ljubljani leta 1934.

Začetek gradnje Narodne in univerzitetne knjižnice leta 1937.

Kulturne dejavnosti, kot so zborovsko petje ali uprizarjanje dramskih iger, so bile že od nekdaj tesne spremljevalke vaškega duhovnega in družabnega življenja. Zanimanje za tovrstno udejstvovanje je Peter pokazal že v mladosti ter se s svojo prisotnostjo v Izobraževalno-prosvetnem društvu v Šmarci aktivno vključeval v dejavnosti. V igralski vlogi se ni pojavljal pogosteje, bolj je bil angažiran pri samih pripravah na igro. Skrbel je za masko za igralce, pomagal pri scenskih postavitvah ter iskal in navduševal bodoče igralce.

Fotografije Petra Nagliča na razstavi ob 30. obletnici Katoliško-prosvetnega društva Homec leta 1937 .

Prizor iz igre V tem znamenju bodeš zmagal iz leta 1910.

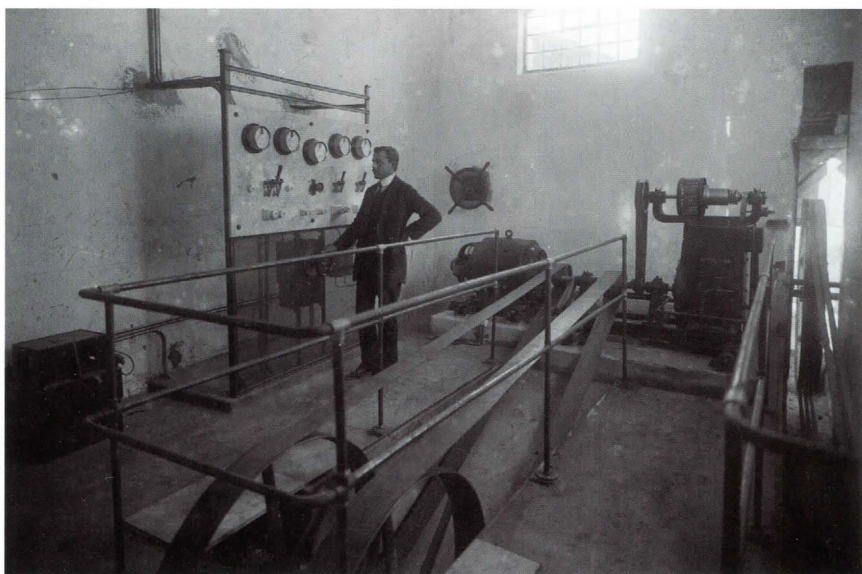
Izkopavanje mamuta v Nevljah pri Kamniku leta 1938.

Poglobljen smisel za družbene, kulturne, gospodarsko pomembnejše ali čisto vsakdanje dogodke je mojega deda spodbujal, da je bil vedno "poleg" in s tem je tudi povsem naključnim dogodkom vnesel svojstven duh dokumentarnosti. Prevezel ga je pristanek letala na bližnjem Mengeškem polju, kjer se je, sodeč po fotografijah, zbrala navdušena množica radovednih obiskovalcev.

Pristanek letala na Mengeškem polju leta 1932.

Pri vsakdanjem delu v obrti je nenehno razmišljal in iskal tehnične izboljšave, ki bi mu olajšale vsakdanje delo ali skrajšale čas ter istočasno izboljšale kakovost izdelave.

Notranjost šmarske elektrarne okoli leta 1925, ob stikalni plošči Franc Slevce.

Vgradnja vodne turbine za Nagličev ščetarski obrat v Šmarci leta 1927.

GOSPODARSTVO NA DEŽELI

Vsakdanje življenje v prvi polovici dvajsetega stoletja je od naših prednikov na vasi zahtevalo precej fizičnega napora že zgolj za osnovno preživetje. Vaščani so bili primorani krepiti delovne navade, da so lahko solidno zadostili svojim potrebam po hrani. V iskanju boljšega pridelka so se združevali v razne skupnosti, kot so društva, zadruge ali podobno.

Peter si je s svojim sodelovanjem v Izobraževalno-prosvetnem društvu in v širši skupnosti nabiral znanje pri pridelavi hrane.

Kuhanje žganja leta 1932.

Sejem govedi na Homcu leta 1935.

Strojna mlatav pšenice v Šmarci pri Vavpetiču okoli leta 1930.

PORTRETNI POGLED

Pri portretiranju ima vsebinski element posebno težo, saj gre v tem primeru za čudovito izkušnjo, veselo vzdušje in nepozaben trenutek, ki ga je potrebno ohraniti v lepem spominu. Prikazati je potrebno vso energijo in lepoto portretiranca, družine ali otroško veselje do mladosti.

Naloga fotografa je, da se izkaže s svojo ustvarjalnostjo, da zna pri izdelavi portreta ustvariti sproščeno okolje, v katerem se portretiranec počuti dovolj lagodno, da se znebi treme. Sposobnost objektivna je, da zna ustvariti čustven in nežen odnos, ali pa izpovedati značaj osebe in njeno počutje.

Peter se je pri svoji portretni fotografiji poleg svojega ateljeja v domači hiši posluževal tudi različnih lokacij v naravi. Celopostavne portrete je fotografiral tudi pred pročeljem hiš, kjer je postavil prirejene kulise z različnimi postavitvami.

Antonija Mifka in njen sin Špiro leta 1911
v Nagličevem fotografskem ateljeju.

Anton Peterlin iz Preserja v Nagličevem
fotografskem ateljeju okoli leta 1900.

Ivana Jeran in sinovi Juli, Jaka in Ivan
v Nagličevem fotografskem ateljeju.

Ančka Peterlin iz Preserja leta 1900
v Nagličevem fotografskem ateljeju.

Orlova družina pred Nagličevo hišo v Šmarci okoli leta 1910.

Popotovanje skozi življenje mu je ponujalo različne motive, je pa Peter precej pozornosti in časa posvečal tudi ljudem različnih socialnih stanov, ne glede na njihov videz. Njegov objektiv je znal nagovoriti skupine ljudi, ki so spričo svojih težkih okoliščin tako ali drugače pristale na obrobju družbe. Na odmaknjene poti so jih lahko potisnile telesne hibe in s tem povezana nesposobnost za delo. Pri otrocih je bila lahko usodna izguba staršev, lahko pa se je enostavno porodil protest proti uveljavljenim družbenim tokovom. Srečanja te vrste je znal ceniti in so bila zanj dragocena.

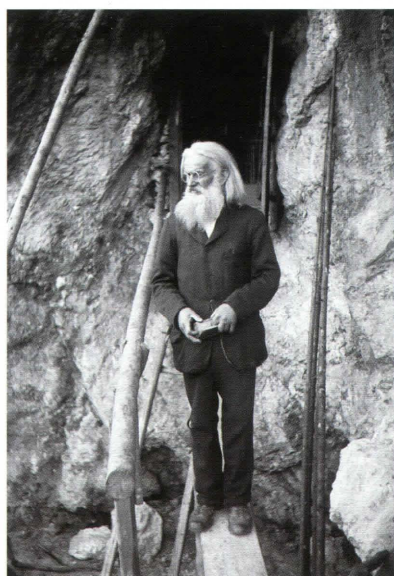
Zavedanje resnice, da je življenje včasih tudi nepredvidljivo in te lahko preseneti, ga je navdihovalo s spoznanjem, da se plemenita osebnost gradi na medsebojnem spoštovanju. Spoznal je dragoceno življenjsko resnico, ki upošteva modrost, da naj človek sestopi z odra, kjer nastopa lastni ego.

Romi z medvedom v Šmarci leta 1934.

Berača pred cerkvijo na Homcu ob birmi leta 1937.

"Puščavnik" pred svojim bivališčem leta 1932.

Rominji z opicama leta 1934.

Petrovo izostreno oko za opazovanje je bilo povezano z občudovanjem lepot narave. Na svojih poteh je s simpatijo spremljal našo lepo in razgibano pokrajino. V srcu je gojil posebno pozornost do pomladnih mesecev, saj ga je prebujajoče se pomladno cvetje in okrasno grmičevje navdihovalo, istočasno pa tudi sproščalo. Še pogled na cvetoče sadno drevje je raznežil njegovo mestoma rahlo melanholično dušo. Po drugi strani je posebno spoštovanje gojil do mogočnih naravnih sil, kadar so te povzročale katastrofe nepredvidljivih razsežnosti. V posebnem spominu je Petru, še kot ne 12-letnemu fantiču, ostal dogodek, ko je naše kraje prizadel dokaj hud potres.

Blejski vintgar leta 1934.

Povodenj Bistrice v Nožicah leta 1940.

Cvetoče drevje leta 1935.

Pozitiven odnos do vere je v njem budil zanimanje za romanja, ki se jih je udeleževal po domovini. Izkoristil je tudi izjemne priložnosti za obisk velikih romarskih središč: Lurd, Rim in Jeruzalem. Romanj se je sprva udeleževal kar sam, kasneje pa tudi s celotno družino ali sorodniki. Že leta 1905 je šel na romanje v Rim, tri leta kasneje se je udeležil I. vseslovenskega romanja v francoski Lurd. Na obeh romanjih je bil brez fotoaparata, ampak nam je svoje vtise ohranil v zapisih. Leta 1910 se je z romarji odpravil v Sveto deželo, tokrat že s fotoaparatom, s katerim je ustvaril lep romarski spomin. Rad je obiskoval romarske kraje, kjer je našel notranji mir in ostajal sam s seboj ter tako poglobljal svojo vero.

Fotografija I. skupine romarjev v Sveti deželi leta 1910. Skrajno desno, ob boku turškega stražarja, sedi Peter Naglič.

Assisi - cerkev sv. Frančiška.

Na trgu pred baziliko sv. Petra v Rimu.

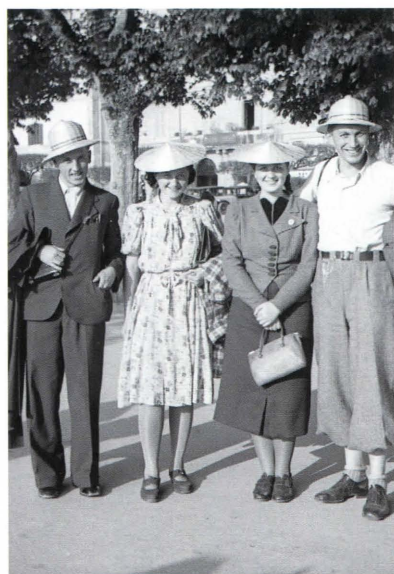
Promenada med slavolokom in Kolosejem.

Konstantinov slavolok je bil zgrajen v spomin na Konstantinovo zmago pri Milvijskem mostu 28. oktobra 312.

Cestijeva grobnica v obliki piramide iz 1. stol. pr. n. št.
V ozadju so mestna vrata Porta San Paolo.

Pod rimskim soncem z novimi pokrivali.

Po slovensko pred Fontano di Trevi.

BUDIMPEŠTA

Budimpešta - prizorišče 34. svetovnega evharističnega kongresa maja 1938.

Udeleženci kongresa pred katedralo sv. Štefana.

Romarski pohod na Svete Višarje leta 1933.

Svete Višarje.

Romarska skupina na trgu pred cerkvijo sv. Ignacija v Gorici leta 1939.

Sredipolje (Redipuglia) - obisk znamenitega spominskega kompleksa v čast padlim italijanskim vojakom na Soški fronti med prvo svetovno vojno.

Romarji pred jeruzalemskim obzidjem. Procesijo je vodil ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič.

Jeruzalem - Naglič je s ploščadi avstrijskega hospica (prenočišče) naredil nekaj panoramskih posnetkov. Napisi na slikah so mu bili v pomoč pri javnih predavanjih.

SVETA DEŽELA

Jeruzalem - v nedeljo, 11. septembra 1910 je imel na Sijonu novo mašo Frančišek Šmit iz Ribnega pri Bledu. Cerkev Dormitio, posvečena Marijini smrti, je bila premajhna za vse.

Ko so romarji prispeli do Mrtvega morja, so najprej naredili postanek v leseni hišici, kjer so prodajali osvežilno pijačo. Na veliko presenečenje so ugotovili, da za točilnim pultom hladno pivo toči - Slovenec!

Janez Može, pekovski mojster iz Trsata, si je romarsko pot olajšal z ježo na oslu. Osebo ob njem je Naglič na negativu do pasu 'zbrisal', spodnji del nog pa je še viden na posnetku.

Peter Naglič z uslužbencem avstrijskega hospica. Nad vhodom je napis namenjen slovenskim romarjem: "Dobrodošli".

Med sopotniki na ladji "Tirol" Naglič s palmovo vejo v roki pozira pred svojim fotoaparatom.

Peter Naglič, ščetarski mojster, podjetnik, fotograf amater, romar, popotnik, človekoljub se je s svojim likom, s svojim delom in z velikim srcem dotaknil marsikoga in o njem se da povedati še marsikaj. Vse njegove ustvarjalnosti so na nek način razložljive, kanček zagonetnosti pa nam ostaja skrit v njegovi ljubezni do fotografije. Samo od sebe se nam postavlja vprašanje, kje je dobil Peter tisti prvi namig, ki ga je navdušil prav za to umetnost, ki je bila v tedanjem času šele na pohodu. Žal nikjer v njegovih spominih ni ohranjenih nobenih informacij, ki bi kakorkoli nakazovale, s čim ga je fotografija tako prevzela in ga navdušila za celo življenje. Morda zavedanje, da s fotografijo ohrani delček nam podarjenega življenja, ki od svojega rojstva, pa vse do smrti kot pesek v peščeni uri pada in pada ... Kdo ve?

PRVI PROSTOR

VITRINA 1

- Posetnica krtačarja Jožefa Nagliča z začetka 20. stoletja.
- Račun Jožefa Nagliča za dobavljeno blago Ivanu Adamiču iz Ljubljane leta 1920.
- Poslovni pisemski papir Jožefa Nagliča iz začetka 20. stoletja.
- Račun berlinskega trgovca za dobavljeno blago Jožefu Nagliču iz leta 1914.
- Posestne in kupoprodajne listine Jožefa Nagliča iz Šmarce s konca 19. stoletja.
- Gradbeni načrt in gradbeno dovoljenje za zidavo hiše Jožefa Nagliča v Šmarci s konca 19. stoletja.
- Poročna fotografija Jožefa Nagliča in Marije Peternel iz leta 1882, ferotipija.
- Priprošnji listič za umrlega krtačarja Jožefa Nagliča iz leta 1922.

VITRINA 2

- Štampiljka – P. Naglič / fotograf / Šmarca pri / Kamniku, 1. polovica 20. stoletja.
- Zapisnik plošč – seznam posnetih fotografij na steklene plošče Petra Nagliča med letoma 1900 in 1930 in posnetih filmov med letoma 1937 in 1940.
- Spominski fotografski albumi Petra Nagliča iz let med svetovnima vojnama.
- Osem originalnih Nagličevih fotografij na kartonih različnih formatov, signirane z njegovimi štampiljkami.
- Foto zgibanka s posnetki falske elektrarne na Dravi leta 1936.
- Fotoalbum ob blagoslovitvi spominskega križa na Škrlatici avgusta 1935.
- Stekljeni negativ iz obdobja med letoma 1900 in 1930. Velikost posnetka: 10 x 15 cm.
- Nitratni negativ z romanja v Jeruzalem leta 1910. Velikost posnetka: 8,8 x 11,7 cm.

VITRINA 3

- Meh in kaseta fotografskega aparata Petra Nagliča s konca 19. stoletja. Objektiv manjka.
- "Agfina" bliskovka na magnezijev prah – sestavni del Nagličeve fotografske opreme pred 1. svetovno vojno.
- Fotografski aparat Agfa Billy Clack na lesenem fotografskem stojalu, ki ga je uporabljal Peter Naglič med svetovnima vojnama.
- Zavitki fotografskega materiala – steklene plošče in filmi, ki jih je uporabljal Peter Naglič.
- Stojalo za steklene fotografske plošče – del opreme Nagličeve fotografske temnice, prva polovica 20. stoletja.
- Fotografska literatura in reklamno gradivo za fotografsko opremo in aparate iz 1. polovice 20. stoletja.

VITRINA 4

- Tri različne štamčilke ščetarja Petra Nagliča, prva pol. 20. stoletja.
- Štamčilki za označevanje Nagličevega paradnega izdelka – metle "Record", 30. leta 20. stoletja.
- Poslovni pisemski papir z natisnjeno glavo obrti Petra Nagliča, 1. četrtina 20. stoletja.
- Poslovni pisemski papir z natisnjeno glavno obrti bratov Naglič iz 20. let 20. stoletja.
- Posetnica oz. reklamna vizitka ščeterske obrti bratov Naglič med svetovnimi vojnami.
- "Delavske bukvice" Petra Nagliča iz leta 1911.
- Ponovna prigrasitev (registracija) Nagličeve ščeterske obrti iz leta 1950.
- Učno spričevalo, s katerim je bil leta 1913 Peter Naglič imenovan za krtačarskega pomočnika.

VITRINA 5

- Maketa Nagličeve delavnice za obdelavo lesa leta 1900. Izdelal Peter Naglič.
- Maketa Nagličeve tovarne ščetk in čopičev v Šmarci v 30 letih 20. stoletja. Izdelal Peter Naglič.
- Nagličevi ščeterski izdelki iz 30. let 20. stoletja: pleskarski čopič, omelce, blatarica, ščetka mazalica, ščetka za roke, ščetka za cilindre in ščetka – omelo za dimniške tuljave.
- Zvezek s kalkulacijami za izdelke Nagličeve tovarne ščetk in čopičev iz 30. let 20. stoletja.
- Kopija prepisa kalkulacij ščeterskih izdelkov, ki jih je ščeterska zadruga predložila v potrditev uradu za cene 4. junija 1949 in 26. julija 1949.
- Zapiski Petra Nagliča o vrsti dela in opravljenih delavnih urah delavcev v njegovi tovarni ščetk in čopičev, 30. leta 20. stoletja.

VITRINA 6

- Ščetka za obleko z inicialama Marije Naglič, narejena v delavnici Petra Nagliča v Šmarci med svetovnimi vojnami.
- Očala Petra Nagliča.
- Pisalni pribor – tri peresa, svinčnik, pečatni vosek, ki jih je uporabljal Peter Naglič.
- Medeninast pečatnik z inicialkama Petra Nagliča za zapiranje pisem s pečatnim voskom, med svetovnimi vojnami.
- Štamčilka – lastnoročni podpis Petra Nagliča – ki jo je uporabljal pri poslovni korespondenci, med svetovnimi vojnami.

- Žepni uri Petra Nagliča z vgraviranimi inicialkama P N.
- Spominek prvega sv. obhajila Marije Bonač, por. Naglič, iz leta 1898.
- Prometna izkaznica za kolo Petra Nagliča iz leta 1946.
- Legitimacija Petra Nagliča za vstop na ljubljanski mednarodni vzorčni sejem v Ljubljani v letih 1925, 1929 in 1930.
- Dnevnik in vojaška izkaznica Petra Nagliča, iz obdobja med prvo svetovno vojno.
- Spominski fotografski album hčerke Petra Nagliča – Terezije Naglič, poročene Šporar.
- Dijaška mesečna vozovnica za vlak Katarine Naglič iz leta 1948.
- Fotografija Karla Nagliča, ki pregleduje ščetarski izdelek leta 1936.
- Fotografija Petra Nagliča pri računanju v svoji pisarni.

VITRINA 7

- Ročno orodje iz ščetarske delavnice Petra Nagliča.
- Kladivo in šilo iz obdobja med svetovnima vojnama.
- Utorna žaga iz obdobja med svetovnima vojnama.
- Oblič iz obdobja med svetovnima vojnama.
- Odkazilno oz. označevalno kladivo z inicialkama P (Peter) N (Naglič) za označevanje lastništva hlodovine in žaganega lesa, med svetovnima vojnama.
- Šest vreten z navito žico, ki so jih v Nagličevi obrtni delavnici uporabljali pri izdelovanju raznovrstnih krtač.
- Nemški strokovni časopis za ščetarje in glavnikaarje iz leta 1913.
- Časopisni oglas za Nagličev izdelek – metlo "Record".
- Nemška strokovna knjiga o obdelavi lesa iz leta 1937.

DRUGI PROSTOR

VITRINA 8

- Lupa iz obdobja med svetovnima vojnama.
- Mikroskop Petra Nagliča, kupljen pri optiku Fr. Zajcu v Ljubljani med svetovnima vojnama.
- Knjiga Franca Dolžana Mineralogija in geologija iz leta 1930.
- Knjiga Rudolfa Börnerja Was ist das für ein Stein? iz leta 1941.
- Dva vzorca mineraloške zbirke Petra Nagliča iz obdobja med svetovnima vojnama.

VITRINA 9

- Križ, ki sta ga leta 1904 v Šmarci izdelala Jožef Naglič in njegov brat Janez.
- Zvezek z Nagličevim zapisom o romanju v Oglej in na Sv. Goro leta 1903.
- Beležnici z Nagličevimi zapiski o božjih rečeh.
- Fotografija Marijinega oltarja v cerkvi na Brezjah – spomin na poroko Karla Nagliča leta 1931.
- Spominska fotografija z družinskega izleta na Veliko planino 27. 7. 1932.
- Spominska fotografija s planinskega izleta na Grintavec 28. 7. 1930.
- Spominska fotografija z izleta na Kamniško sedlo 3. 7. 1932.
- Spominska fotografija z izleta k cerkvi sv. Primoža nad Kamnikom 27. 7. 1932.
- Zemljevid Zasavja in dolenskega gričevja, med svetovnima vojnama.
- Knjiga Juliusa Kugyja Julijske Alpe v sliki iz leta 1943.

VITRINA 10

- Letaki – vabila na prireditve Katoliško izobraževalnega društva v Šmarci in Katoliško prosvetnega društva na Homcu iz let 1909, 1910 in 1937.
- Članska izkaznica Telovadnega društva Orel Petra Nagliča iz leta 1925.
- Orlovski koledarček Petra Nagliča iz leta 1921.
- Vabilo na prireditev šolske mladine na Homcu iz leta 1937.

TRETJI PROSTOR

VITRINA 11

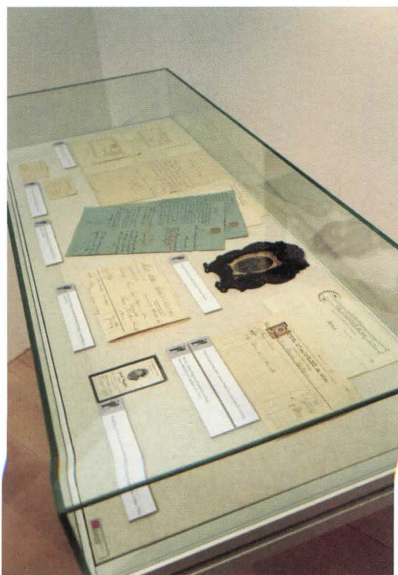
- Potni list Petra Nagliča iz leta 1931.
- Potni list Petra Nagliča iz leta 1933.
- Dovoljenje za skupinsko potovanje v Italijo leta 1940.
- Podobica z motivom sv. Pavla z romanja v Rim leta 1905.
- Fotografija skupinskega posnetka romarjev iz Rima leta 1934.
- Fotografija I. skupine romarjev v Sveti deželi leta 1910.
- Trn kot spominek iz Svete dežele iz leta 1910.

VITRINA 12

- Romarski zemljevid z vrisano traso celotne poti od Ljubljane do Lurda iz leta 1908.
- Fotografija skupinskega posnetka romarjev iz Lurda leta 1908.
- Spominki z romanj.
- Knjižica z opisom romarske poti v Lurd iz leta 1908.

OSTALI RAZSTAVLJENI PREDMETI

- Potrdilo Petru Nagliču, da je obiskal Jeruzalem, opravil spoved in sprejel sv. obhajilo, Jeruzalem leta 1910.
- Častna listina v latinščini kot potrdilo romarjem, da so obiskali svete kraje, Jeruzalem leta 1910.

VITRINA 1

VITRINA 2

VITRINA 3

VITRINA 4

VITRINA 5

VITRINA 6

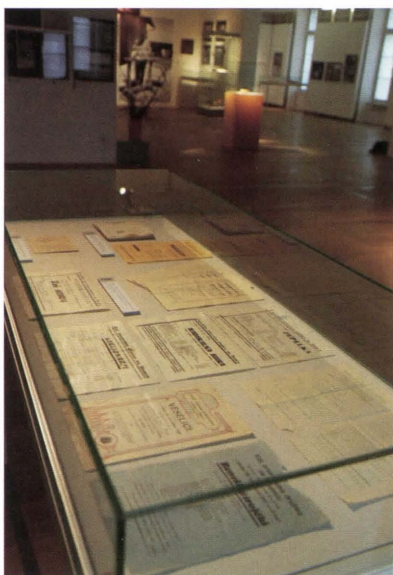
VITRINA 7

VITRINA 8

VITRINA 9

VITRINA 10

VITRINA 11

VITRINA 12

Marko Frelih

Terra Sancta 1910: Največje slovensko romanje v Sveto deželo. Muzej krščanstva na Slovenskem. Stična 2013.

Janez Humar

Razprava Tovarna ščetk in čopičev brata Naglič. Kamniški zbornik XIII. Kamnik 1996.

Anton Mrkun

Homec. Ljubljana 1925.

Peter Naglič

Osebna zbirka zapisov in spominov. Osebni dnevnik iz leta 1910.

Peter Naglič, Blaž Vurnik

Moje življenje v svetovni vojni 1914–1918. Založba Modrijan, Mestni muzej Ljubljana. Ljubljana 2007.

Matjaž Šporar

650 let Šmarce: Po fotografskih stopinjah Petra Nagliča. Krajevna skupnost Šmarca. Šmarca 2009.

Zora Torkar

Skozi objektiv Petra Nagliča: Kamnik in okolica. Medobčinski muzej Kamnik. Kamnik 2009.

Bogo Zupančič

Usode ljubljanskih stavb in ljudi. Založba KUD Polis. Ljubljana 2005.

SEM
ZE 90 LET

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ